

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobce: **D. S.**

proti

žalované: **Univerzita Karlova**
sídlem Ovocný trh 560/5, 116 36 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy č. j. UKRUK/34148/2021-5 z 5. 3. 2021

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím děkana Filozofické fakulty Univerzity Karlovy č. j. UKFF/207953/2019-2 z 21. 6. 2019 nebyl žalobce přijat ke studiu bakalářského studijního programu Psychologie v akademickém roce 2019/2020, neboť v přijímacím řízení dosáhl 66 bodů a skončil na 70. až 73. místě, zatímco podmínkou pro přijetí byl zisk alespoň 50 bodů a umístění nejhůře

na 65. místě. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal namítaje nesprávnost vyhodnocení tří svých odpovědí v písemném testu a nekorektní průběh ústní části zkoušky, v níž mu nebylo umožněno dostatečně prezentovat svou motivaci a zájem o obor.

2. Rektor Univerzity Karlovy v rozhodnutí č. j. UKRUK/207953/2019-4 z 10. 10. 2019 na podkladě zpracovaných odborných vyjádření usoudil, že dvě ze tří žalobcem zpochybněných otázek byly zformulovány nejednoznačně, a proto uznal za správné rovněž žalobcovy odpovědi; zbylé odvolací námitky neshledal důvodné. To vedlo ke zvýšení žalobcova počtu bodů na 67 a k postupu na 68. a 69. místo, avšak stále nestačilo na přijetí ke studiu, k němuž bylo třeba umístit se na 63. až 65. místě (69 bodů).
3. Žalobce napadl rektorovo rozhodnutí správní žalobou, které zdejší soud rozsudkem č. j. 9A 169/2019-44 z 27. 1. 2021 vyhověl, rektorovo rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Důvodem byla nepřezkoumatelnost výpočtu celkového počtu bodů, neboť z něj nebyl zřejmý původ některých hodnot ani to, jakým způsobem se uznání dvou dalších správných odpovědí promítlo do celkového počtu žalobcových bodů. Naproti tomu soud neshledal jako nepřezkoumatelné vypořádání, proč nebylo možné uznat za správnou žalobcovu odpověď na otázku č. 43 v testu z psychologie, a neshledal ani porušení řádného procesu v ústní části přijímací zkoušky.
4. V rozhodnutí napadeném nynější žalobou rektor doplnil odůvodnění o způsob výpočtu žalobcova celkového počtu bodů, ale na svém dřívějším právním názoru ničeho nezměnil a prvostupňové rozhodnutí i napodruhé potvrdil.

II. Argumentace účastníků řízení

5. Žalobce v žalobě namítl, že jeho odpověď C) na otázku č. 11 testu základů společenských věd (dále jen „ZSV“) týkající se začlenění území Podkarpatské Rusi do jednoho státního celku s českými zeměmi, jež byla dodatečně uznána za správnou a jež byla odborným vyjádřením označena za „nejbližší správné odpovědi“, nebyla vyhodnocena jako jediná správná, neboť ve vzorci pro výpočet bodů byly ponechány i odpovědi A) ostatních uchazečů, které považovali za správné chybně autoři testu. Zároveň u maximálního počtu dosažených správných odpovědí v testu ZSV nebyla původní hodnota 25 opravena na 26. Rektor odmítl opravu výpočtu s argumentem, že by rozdíl stejně nebyl dostatečný nebo znatelný, ale to je bez konkrétních výpočtů pouhá spekulace. Předložený matematický výpočet pak není ani nadále přezkoumatelný, neboť není zřejmé, jak, kde a proč v něm bylo zaokrouhlováno.
6. Žalobce dále brojil proti vyhodnocení otázky č. 43 testu psychologie, týkající se vztahu resilience a deprivace coby možných příčin zvýšeného studijního úsilí po neúspěchu u zkoušky. Z odborného vyjádření ve správním spisu podle jeho názoru plyne, že ani jedna odpověď není zcela správná, a proto měla být uznána také žalobcova „méně správná“ odpověď B) deprivace, jejíž platnost v některých případech připustilo také odborné vyjádření, obdobně jako tomu bylo při uznávání odpovědí u otázky č. 11 testu ZSV. Ostatně i úvodní instrukce k testu nabádá k tomu, aby uchazeči v případě pochyb zvolili nejbližší správnou odpověď. Kromě toho vyhodnocení této otázky v napadeném rozhodnutí je nedostatečné a samotné zadání testu neskytá dostatečnou oporu pro správnost odpovědi C) resilience.

7. Další pochybení žalované spatřuje žalobce v tom, že žalovaný opomněl důkaz – odborný text ke slovníkovému heslu *Deprivation* z publikace *Encyclopedia of Behavior Modification and Cognitive Therapy*, Hersen, Michel. SAGE Publication, Inc, 2005 –, jímž chtěl žalobce prokázat, že dlouhodobost nedostatku určitých podnětů není nutnou podmínkou pro vznik deprivace. Toto pochybení přitom představuje vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí.
8. Nakonec se žalobce ohradil proti průběhu ústního kola zkoušky, při němž mu nebylo umožněno prezentovat dostatečně dlouho (po dobu dvou až čtyř minut) a souvisle svůj zájem o téma psychedelických látek a propojit je se svou motivací ke studiu. Fakticky průběh ústního kola odporoval předem stanoveným pravidlům, jelikož v podčásti B mohl žalobce hovořit jen doplňkově k podčásti A, a jelikož na úvodní otázku, zda o něčem ještě nehovořil či zda chce něco doplnit, odpověděl záporně, „neodemklo“ se mu „tajné“ kolo a nemohl získat body navíc. Uchazeči přitom nebyli předem upozorněni, že si musí ponechat některé otázky, které by obsahem patřily do podčásti A, „stranou“ pro podčást B. Ve výsledku nebyla část žalobcovy motivace ke studiu ohodnocena z důvodů, které se neopírají o předem zveřejněné podmínky a kritéria pro vyhodnocení.
9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí pro nedůvodnost a k jednotlivým žalobním bodům citovala příslušné pasáže napadeného rozhodnutí. Nad rámec toho uvedla, že úprava jakýchkoli jiných hodnot kromě žalobcova hrubého skóru v rovnici pro výpočet bodů by zcela znemožnila žalobcovo zařazení na standardizovanou škálu bodových zisků všech uchazečů, která musí být i s ohledem princip rovnosti pro všechny uchazeče jednotná. Promítnutí navýšení žalobcova hrubého skóru do hodnot průměrného skóru dosaženého všemi uchazeči a směrodatné odchylky by se pak projevilo až na třetím (resp. druhém) místě za desetinnou čárkou a výsledný počet bodů by nijak neovlivnilo. Žalovaná také nesouhlasila s žalobcovým tvrzením o nepřezkoumatelnosti rovnice pro výpočet bodů ve svém druhém rozhodnutí s tím, že aplikací znalostí základních matematických operací lze postup i výsledek oprávněného výpočtu překontrolovat. Žalovaná také odmítla námitku ohledně nepodloženosti řešení otázky z č. 43 v testu psychologie. Naopak odkázala na doporučenou studijní literaturu zveřejněnou na internetových stránkách žalované, v níž je koncept deprivace jasně vysvětlen, a pokud by ji byl žalobce četl, nebyl by mohl tuto odpověď zvolit. Námitku směřující proti průběhu ústního kola zkoušky žalovaná označila za nepřipustnou, neboť už ji soud vypořádal ve svém prvním rozsudku.
10. Žalobce v replice setrval na své argumentaci i návrhu uvedených již v žalobě.

III. Posouzení věci

III. 1. Východiska právního hodnocení

11. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Následně vycházejí ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, přezkoumal je na základě podané žaloby v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“)], včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a nezjistil při tom žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti.
12. Při jednání konaném 16. 12. 2021 účastníci zopakovali argumenty uvedené v dosavadních procesních podáních a setrvali na svých návrzích. Soud při něm provedl jako důkaz

slovníkové heslo „odolnost: resilience, resistance, immunity“ a výpis z internetových stránek žalované: informace o počtu přihlášených (1062) a počtu přijatých (66) uchazečů ke studiu do bakalářského studijního programu Psychologie v akademickém roce 2019/2020. Naproti tomu návrh na provedení důkazu listinami – Řád přijímacího řízení a Organizace přijímacího řízení soud zamítl, neboť pro posouzení věci nejsou nezbytné. Ostatní žalobcem navržené listiny soud jako důkazy neprovedl, neboť jsou součástí správního spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117 z 29. 1. 2009).

13. Způsob a meze soudního přezkumu rozhodnutí o nepřijetí uchazeče ke studiu na vysoké škole popsal soud již v rozsudku sp. zn. 9A 169/2019, a jelikož v tomto ohledu nevyvstala mezi účastníky žádná sporná otázka, soud na něj (zejména na jeho odstavce 28 a 29) v podrobnostech odkazuje. Ve zkratce jen připomíná, že *„II. Při přezkoumání rozhodnutí podle § 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, musí být v případech, kdy je to namítáno nebo kdy pochybnost o tom v řízení jinak vyjde najevo, provedeno i věcné posouzení, zda uchazeč správně odpověděl na otázky či zkušební úlohy při přijímací zkoušce, včetně případného posouzení, zda zadané otázky či úlohy byly podle současného stavu vědeckého poznání formulovány správně a zda byly logicky a jazykově formulovány dostatečně jednoznačně. [...] IV. Zjistí-li rektor, že otázka či úkol nebyly formulovány z vědeckých hledisek správně či nebyly dostatečně jednoznačné, nemůže jít toto pochybení k tíži uchazeče. V. Pouze je-li součástí přijímacího řízení zkoumání vlastností a schopností exaktně neměřitelných či závislých na vkusu nebo jiných subjektivních úsudcích (např. uměleckého talentu), přezkumná činnost rektora se omezí na kontrolu nestrannosti, objektivitu a odbornosti správní úvahy osoby či osob posuzujících uchazeče a toho, zda nevybočily z mezí správního uvážení či je nezneužily.“* (Právní věty rozsudku NSS č. j. 7 As 79/2011-120, č. 2566/2012 Sb. NSS z 8. 9. 2011).
14. Písemná část zkoušky (1. kolo) sestávala z testu znalostí ZSV nebo testu znalostí z biologie (konkrétní test si uchazeči volili přímo při přijímací zkoušce; ze spisového materiálu plyne, že uchazeč si zvolil test ZSV), znalostí psychologie (dále též „**PSY**“), testu obecných studijních předpokladů (dále též „**TOSP**“) a volného a stručného zpracování zadaných témat s psychologickou tematikou (krátká eseje). V úvodu všech testů byl tento pokyn: *„U každé z následujících otázek je ze tří uvedených odpovědí právě jedna odpověď správná. V případě, že budete mít pocit, že žádná z těchto tří uvedených odpovědí není zcela přesná, volte tu odpověď, která má podle Vás ke správné odpovědi nejblíže. [...]“*
15. Ústní část přijímací zkoušky (2. kolo) sestávala z podčásti A (max. 40 bodů, rozhovor o psychoanalytických souvislostech mezilidské interakce, o uchazečových zájmech a předpokladech ke studiu, max. 15 bodů; rozhovor o přečtené odborné literatuře a odborných aktivitách uchazečů, max. 15 bodů; analýza videozáznamu mezilidské interakce, max. 10 bodů) a z podčásti B (max. 10 bodů - samostatná ústní prezentace zaměřená na uchazečovu motivaci ke studiu psychologie (2 – 4 minuty), otázky z jednoho nebo více okruhů stanovených pro podčást A na základě individuálního posouzení komise, přičemž se nemusí jednat o otázky totožné jako v podčásti A).

III. 2. Algoritmus výpočtu bodů z písemného testu

16. Hlavním důvodem, pro který soud zrušil předchozí rektorovo rozhodnutí, byla nepřezkoumatelnost způsobu výpočtu bodů z písemného testu, neboť rozhodnutí neobsahovalo zpětně ověřitelný algoritmus pro tento výpočet a některé hodnoty v jeho zjednodušeném zobrazení nebyly vysvětleny.

17. Tento nedostatek napravil rektor na stranách 5 až 7 napadeného rozhodnutí, kde použitý algoritmus popsal, znázornil matematickými vzorci a předvedl jeho fungování. Pro větší přehlednost a lepší pochopení některých úvah jej soud částečně reprodukuje.
18. Vzorec výpočtu bodů z písemného testu je ve své výchozí podobě uveden na straně 6 napadeného rozhodnutí. Výsledný počet bodů je podle něj roven součtu upravených skóre z jednotlivých částí písemného testu: ZSV s relativní vahou 0,15, PSY s relativní vahou 0,45 a TOSP s relativní vahou 0,40. Konkrétně je roven (=):

$$= 0,15 * \frac{x_{ZSV} - M_{ZSV}}{S_{ZSV}} + 0,45 * \frac{x_{PSY} - M_{PSY}}{S_{PSY}} + 0,40 * \frac{x_{TOSP} - M_{TOSP}}{S_{TOSP}}$$

V této rovnici X_{ZSV} , X_{PSY} a X_{TOSP} představují žalobcovy hrubé skóre (počty správných odpovědí) v jednotlivých částech testu. M_{ZSV} , M_{PSY} a M_{TOSP} představují průměrný dosažený skóre všech účastníků dané části testu a S_{ZSV} , S_{PSY} a S_{TOSP} představují směrodatnou odchylku (vyjádření rozptylu bodových zisků) v dané části testu. Jednotlivé hodnoty v daném testu činily:

	MIN	MAX	M	S
ZSV	3	25	14,8 (M_{ZSV})	3,8 (S_{ZSV})
PSY	17	84	48,8 (M_{PSY})	14,7 (S_{PSY})
TOSP	6	42	26,4 (M_{TOSP})	5,3 (S_{TOSP})

Hodnoty MIN a MAX vyjadřují minimální, respektive maximální skutečně dosažené hrubé skóre všech uchazečů v dané části testu a slouží toliko jako ilustrace k hodnotám M a S; v samotných výpočtech nefigurují.

Rektor na straně 6 napadeného rozhodnutí zároveň objasnil, že číselné údaje v tabulce i dosažené do vzorce jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa, neboť slouží ke znázornění výpočtu pro potřeby soudu a žalobce, avšak při skutečném výpočtu výsledků byla použita nezaokrouhlená čísla.

19. Algoritmus má dvě hlavní části. V první z nich (strana 6 rozhodnutí) je vypočten bodový zisk v písemném testu. Shora uvedený algoritmus má po provedených matematických úpravách podobu, v níž celkový počet bodů

$$= 0,04 * x_{ZSV} + 0,03 * x_{PSY} + 0,075 * x_{TOSP} - 4$$

V druhé části algoritmu (strana 7 rozhodnutí) je tento součet lineárně transformován na požadovanou bodovou škálu písemné části přijímacího řízení (t. j. 0 – 50 bodů). Ta byla provedena vynásobením celé rovnice koeficientem 11,75 a následným přičtením hodnoty 18. Rektor vyložil, že „*tyto hodnoty byly FF stanoveny funkčně, tedy s ohledem na požadovanou podobu bodové škály*“, a zdůraznil, že „*lineární transformace nemění pořadí uchazečů*“.

20. Obě části algoritmu jsou v napadeném rozhodnutí podrobně vysvětleny a jeho fungování je předvedeno krok za krokem dosazením konkrétních hodnot, takže lze správnost výsledků ověřit. Obecně soud tedy konstatuje, že nyní napadené rozhodnutí netrpí nepřezkoumatelností, kterou vytkl předchozímu rektorovu rozhodnutí.
21. Žalobce v úvodní části žaloby (bod 3) označil matematický výpočet za nadále „nejasný a nesprávný“, avšak konkrétně zpochybnil pouze jednu jeho dílčí část. (Kromě toho napadl správnost některých hodnot vložených do vzorce; tomu bude věnována další kapitola

rozsudku). Nepřezkoumatelnost samotného algoritmu spatřuje žalobce v tom, že „podle lineární transformace násobením hodnotou 11,75 a přičtením hodnoty 18 vycházejí odlišné hodnoty. Např. součinem $0,04 * 11,75$ získáme hodnotu 0,47 nikoli 0,46. Atd. Není proto zřejmé, jak, kde a proč bylo zaokrouhlováno v průběhu matematického výpočtu.“

22. Tento zdánlivý číselný nesoulad v lineární transformaci je způsoben tím, nač rektor upozornil na straně 6 napadeného rozhodnutí a co v reakci na obsah žaloby vysvětluje ještě podrobněji na straně 7 vyjádření k žalobě, tedy že čísla v rovnicích jsou (kvůli znázornění výpočtu) zaokrouhlena na dvě desetinná místa, avšak navazující výpočty (z důvodu přesnosti) pracují s čísly před zaokrouhlením. Hodnota 0,04 je tak zaokrouhleným výsledkem podílu hodnot 0,15 a 3,8 (t. j. 0,039473), provedeného na prvním výpočetním řádku pod tabulkou na straně 6 rozhodnutí. Násobí-li se v navazujících výpočtech tato nezaokrouhlená hodnota koeficientem 11,75, činí výsledkem hodnota 0,46381, která se zaokrouhluje na 0,46. Tato hodnota je součástí výsledné rovnice, podle níž celkový počet bodů z písemného testu

$$= -29 + 0,46 * x_{ZSV} + 0,36 * x_{PSY} + 0,89 * x_{TOSP}$$

23. Žalobcem tvrzená chyba výpočtu tedy žádnou chybou není, jedná se toliko o zkreslení znázornění algoritmu, jež bylo provedeno pro účely soudního přezkumu a jež nemá žádný vliv na výsledek výpočtu, neboť v něm tato „zkreslená“ hodnota nefiguruje.

III. 3. Otázka č. 11 v testu ZSV

24. Nadepsaná otázka zněla: „11. Podkarpatská Rus tvořila s českými zeměmi jeden státní celek do: A) 1938, B) 1939, C) 1945?“ Tvůrci testu byla jako správná označena odpověď A), žalobce zvolil možnost C). Žalovaná na základě stanoviska Právnické fakulty Univerzity Karlovy, zpracovaného 2. 10. 2009 JUDr. Jiřím Šoušou, Ph.D., uznala jako správnou také žalobcovu odpověď a zvýšila jeho X_{ZSV} o 1.
25. Žalobce v žalobě namítá jednak to, že rektor v důsledku uznání jeho správné odpovědi nezvýšil hodnotu MAX u ZSV z 25 na 26, jednak to, že neupravil algoritmus s ohledem na to, že nejbližší správné odpovědi byla žalobcová odpověď C), nýbrž ponechal v něm jako správné rovněž odpovědi uchazečů, kteří zvolili možnost A).
26. Úvodem k této námitce považuje soud za vhodné upozornit na odlišnost konstrukce této otázky od otázky č. 43 v testu PSY, kterou žalobce opakovaně přehlíží. Uchazečovým úkolem u otázky č. 11 v testu ZSV je vybrat rok, v němž se odehrála určitá událost, nikoli zvolit odpověď, která je z nabízených možností nejpravděpodobnější, nejčastější nebo typická, jako je tomu na příklad u otázky č. 43 v testu PSY (k ní podrobněji v příslušné kapitole rozsudku). Zatímco u druhého typu otázek nutně dochází k tomu, že i nesprávné možnosti jsou v menším množství případů platné, u prvního typu otázek může být platná toliko jedna odpověď, neboť se vztahuje k datu konkrétní události. Obecné doporučení obsažené v úvodním pokynu k testu, aby uchazeč zvolil nejbližší odpověď, pokud má pocit, že přesná se v zadání nenachází (a aby tipoval, pokud odpověď nezná), na věc nemá žádný vliv. Rozhodující je zde samotné zadání otázky.
27. Podle stanoviska Právnické fakulty ze zadání „není zcela patrné, zda dotaz směřuje na a) právní či b) faktický osud předmětného území ve vztahu ke státnosti, jejíž součástí byly ve stejný okamžik i české země anebo c) zda se dotaz týká formálního názvu takového území.“ Z hlediska právního stanovisko vyložilo, že teritorium Podkarpatské Rusi tvořilo s českými zeměmi jeden státní celek do účinnosti smlouvy mezi Československou republikou a Svazem

sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině, k čemuž došlo v roce 1946. Taková možnost v zadání nebyla, pravděpodobně nejbližší je tedy možnost C). Z hlediska faktického byl z nabízených možností nejbližší rok 1939, kdy bylo teritorium obsazeno Maďarskem, teoreticky i rok 1945, kdy sice do oblasti přijel československý delegát a kdy proběhly volby do československých národních výborů, ale faktickou moc na území vykonávala Rudá armáda a sovětské orgány. Nakonec z hlediska názvu teritoria byl pravděpodobně nejbližší rok 1945 a teoreticky také rok 1938, kdy vláda Podkarpatské Rusi rozhodla o změně názvu teritoria na Karpatskou Ukrajinu, ale tato změna nebyla v pozdějších československých právních předpisech plně respektována. Závěr stanoviska zní: „*Otázka není položena jednoznačně tak, aby naplňovala informaci sdělenou uchazečům v zadání, že „U každé z následujících otázek je ze tří odpovědí právě jedna odpověď správná.“ Vzhledem ke svrchu psanému nelze říct, že by odpověď uchazeče byla nesprávná. Naopak ze všech tří v zadání nabízených možností podle mého názoru nejbližší blíží správné odpovědi.*“

28. Z uvedeného vyplývá, že na otázku zformulovanou v zadání nebylo možné najít správnou odpověď, jelikož se na ni dalo nahlížet ze tří různých hledisek, avšak zadání neozřejmilo, které hledisko preferuje. Z hlediska právního byla správná odpověď C), z hlediska faktického odpovědi B) nebo C), z hlediska názvu odpovědi C) nebo A). Formulace zadání byla tedy jednoznačně zatížena chybou, a jestliže některá odpověď byla z kteréhokoli reálně myslitelného hlediska správná – jako je tomu také u možnosti A) z hlediska názvu teritoria –, pak se žalobce nemůže domáhat toho, aby tato odpověď nebyla označena za správnou. Žalovaná proto nepochybila, když z hodnot M_{ZSV} a S_{ZSV} neodstranila odpovědi těch uchazečů, kteří vybrali možnost A).
29. Naproti tomu přípustné by bylo, aby při výpočtu žalobcova počtu bodů byla v těchto hodnotách nově zohledněna správnost žalobcovy odpovědi C). To žalovaná nepopírá, nicméně upozorňuje na to, že rozdíl v těchto hodnotách by se v důsledku zahrnutí dat od stovek uchazečů projevil až na druhém (resp. třetím) desetinném místě, a neměl by tak žádný vliv na výsledek. Žalobce oponuje, že takové tvrzení je třeba doložit příslušným výpočtem.
30. Soud k tomu uvádí, že jednoduchou matematickou operací lze zjistit, že pokud průměrný počet správných odpovědí od tisíce uchazečů činí 14,80, tak uznání jedné další správné odpovědi u jednoho uchazeče může hodnotu průměru zvýšit právě o jednu tisícinu. Uchazečů v daném přijímacím řízení bylo 1062. Obdobně tomu pak je při výpočtu S_{ZSV} . Toto tvrzení tedy není třeba žádným zvláštním způsobem dokazovat. Tato okolnost však především nemůže mít na posouzení věci žádný vliv, a to z následujících důvodů.
31. Žalobci byl po uznání jeho odpovědi C) za správnou navýšen X_{ZSV} o 1 (celkem o 2, jelikož za správnou byla uznána také žalobcova odpověď na otázku č. 74 v testu PSY), a právě proto ve výsledku dosáhl vyššího počtu bodů. Pokud by však byla žalobcova správná odpověď zahrnuta rovněž do hodnot M_{ZSV} a S_{ZSV} , došlo by k jejich zvýšení: u M_{ZSV} by se zvýšil celkový počet správných odpovědí, a proto i průměrný počet správných odpovědí na uchazeče; u S_{ZSV} by se zvětšila směrodatná odchylka, neboť by stoupl počet bodů uchazeče s hrubým skórem vyšším než M_{ZSV} (což byl žalobcův případ), t. j. došlo by ke vzdálení této hodnoty od průměru. Zvýšení těchto hodnot by pak nevyhnutelně vedlo k nižšímu počtu žalobcových bodů. U M_{ZSV} je příčina na bílé dni: pokud by se zvýšil průměrný hrubý skóre všech uchazečů, ale žalobcův hrubý skóre by zůstal stejný (nově uznané odpovědi už v něm byly započítány), pak by žalobcův výkon byl oproti novému

průměrnému skóru všech uchazečů (s nímž se v rovnici počítá) relativně horší, a to nepřímo úměrně zvýšení M_{ZSV} . U S_{ZSV} to lze nejjednodušeji demonstrovat na skutečnosti, že tato hodnota se nachází ve jmenovateli kladného čísla, jež tvoří jednu ze sčítaných hodnot v rovnici pro výpočet žalobcových bodů (první výpočetní řádek pod tabulkou na straně 6 napadeného rozhodnutí), t. j. při jejím zvýšení bude výsledek nutně nižší. Vyplývá to ze základních matematických operací (sčítání, odečítání, násobení, dělení) v rozsahu středoškolského učiva, resp. ze základních pravidel logického myšlení, s nimiž algoritmus žalované pracuje a jež není třeba dokazovat.

32. Právě uvedené je nicméně řečeno nad rámec nezbytného odůvodnění. Žalobce se totiž zahrnutí své správné odpovědi do hodnot M_{ZSV} a S_{ZSV} ani nedomáhá, možná vědom si neúčelnosti takového požadavku. Žalobce brojí proti tomu, že v použité rovnici byl aktualizován toliko jeho hrubý skór a nebyly aktualizovány jiné hodnoty, avšak opakovaně a výslovně hovoří pouze o odstranění odpovědi A) z takových hodnot. To je pochopitelné, neboť taková úprava rovnice – na rozdíl od té pojednané v předchozím odstavci – by hypoteticky mohla vést ke zvýšení počtu jeho bodů. Soud však již shora vyložil, že takový požadavek není opodstatněný, neboť pokud odpověď A) nebyla z pohledu názvu teritoria nesprávná, tak ji s ohledem na neurčité zadání nelze za nesprávnou považovat a tyto odpovědi nelze z hodnot M_{ZSV} a S_{ZSV} odečíst.
33. V této souvislosti rovněž jasně vysvětluje účelovost žalobcovy argumentace, na kterou upozornila žalovaná. Zatímco u otázky č. 11 v testu ZSV požaduje, aby byly odpovědi uchazečů, které jsou podle jeho mínění „méně správné“ než ta jeho, označeny za nesprávné a z výpočtu vyřazeny, tak u odpovědi č. 43 v testu PSY naopak požaduje, aby byla za správnou označena rovněž jeho odpověď, kterou považuje za „méně správnou“.
34. Závěrem k tomuto žalobnímu bodu soud podotýká, že mezi účastníky je nesporné, že po uznání žalobcovy správné odpovědi měla být hodnota MAX_{ZSV} zvýšena z 25 na 26 (bod 13 žaloby, strana 6 vyjádření žalované k žalobě), tedy že žalobce byl tím nejúspěšnějším řešitelem této části písemného testu, jehož hrubý skór tato hodnota vyjadřuje. Tato okolnost nicméně nemá na posouzení věci žádný vliv, jelikož hodnota MAX_{ZSV} sama v rovnici nefiguruje; slouží toliko pro výpočet hodnot M_{ZSV} a S_{ZSV} , jejichž správností se soud zabýval shora.

III. 4. Otázka č. 43 v testu PSY

35. Nadepsaná otázka zněla: „Zvýšené studijní úsilí po neúspěchu u zkoušky lze vysvětlit nejspíše: A) asimilací, B) deprivací, C) resiliencí?“ Tvůrci testu byla jako správná označena odpověď C), žalobce zvolil možnost B) a je přesvědčen, že také tato odpověď by měla být uznána za správnou.
36. Odborné vyjádření Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, zpracované 18. 9. 2019 doc. PhDr. I. S., Ph.D., a Mgr. K. L., Ph.D., o které rektor opřel své rozhodnutí, neshledalo v zadání – na rozdíl od stanoviska Právnické fakulty k otázce č. 11 v testu ZSV – žádnou neurčitost a naopak jednoznačně označilo za správnou možnost C).
37. V odůvodnění vyjádření se uvádí: „Neúspěšné řešení úkolu a tedy nezvládnutí zkoušky je ve většině případů situací, v níž jedinec zažívá stres. Stres představuje reakci na zátěžovou situaci, v níž existuje nepoměr mezi očekávaným a reálným stavem, resp. nepoměr mezi zdroji a nároky. Vycházíme-li z předpokladu, že student skládá zkoušku, v níž si přeje uspět, pak neúspěch v ní splňuje definici stresující situace. Resilience pak představuje odolnost jedince, resp.

schopnost zvládat zátěžové situace. Vyšší míra resilience tak pomáhá jedinci, aby zátěž překonal. V rámci kontextu naznačeném v testované položce resilience vede po neúspěchu ve zkoušce k pokračujícímu úsilí v následných zkouškách uspět. Ačkoli konstrukce o deprivaci jako zdroji studijního úsilí, pro kterou uchazeč argumentuje, může být v některých případech platná, nesplňuje požadavky dané zadáním testu. V instrukcích bylo uvedeno: „V případě, že budete mít pocit, že žádná z těchto tří uvedených odpovědí není zcela přesná, volte tu odpověď, která má podle Vás ke správné odpovědi nejblíže.“ Ve znění konkrétní položky byla použita formulace „nejspíše“. Důraz tak byl kladen na nejčastěji se vyskytující motivační strukturu a odborně nejširěji přijímaný výkladový model. Ty jednoznačně odkazují ke konceptu resilience. Navíc v případě deprivace je důležitá dlouhodobost působení překážek, kterou nelze v popsání situaci předpokládat.“

38. Je třeba zdůraznit, že u tohoto typu zadání má uchazeč zvolit nejčastěji se vyskytující motivační strukturu, odborně nejširěji přijímaný výkladový model, což je jednoznačně vyjádřeno příslovcem „nejspíše“, jehož obdoba v otázce č. 11 v testu ZSV nefiguruje a s ohledem na shora vyloženou odlišnou konstrukci zadání ani nemůže. V tomto typu zadání může být každé z nabídnutých vysvětlení v určitém procentu případů platné, avšak ověřuje se uchazečova znalost toho, které vysvětlení je z odborného hlediska nejčastější, typické. Žalobcův požadavek, aby byly jako správné uznány všechny odpovědi, které mohou za nějakých okolností nastat, tak jde proti smyslu tohoto typu otázek a vedl by k absurdnímu výsledku, že by tento typ znalostí vůbec nemohl být testován, pro což žalobce nenabízí žádný rozumný důvod. Stejně tak nelze nejasnost zadání dovést jen ze skutečnosti, že vznikl věcný spor o správnost odpovědi (t. j. že má na ni žalobce odlišný názor; bod 29 žaloby), neboť v takovém případě *ad absurdum* by uchazeči stačilo zpochybnit zadání kterékoli otázky a jeho odpověď by musela být s poukazem na existenci tohoto sporu uznána.
39. Žalobce se ve správním i soudním řízení snažil prokázat, že také deprivace může u někoho vést ke zvýšenému studijnímu úsilí. Tento závěr však žalovaná nezpochybnila. Jak vyplývá z odborného vyjádření, žalobcova odpověď není správná, jelikož zvýšení úsilí v reakci na neúspěch není typickým důsledkem deprivace, nevyplývá z povahy tohoto stavu, na nějž může jedinec reagovat různými způsoby. Naproti tomu resilience coby „*zdatnost, vnitřní síla, pružnost, schopnost vyrovnávat se s životními situacemi společensky přiměřeně, bez patologických reakcí*“ (jak ji v bodě 31 žaloby definuje sám žalobce) je právě tou vlastností, která studentovi po neúspěchu u zkoušky umožní vyvinout zvýšené úsilí ke zdolání této překážky, a to i kdyby byl po neúspěchu deprivován. Žalobce má jistě pravdu, že zvýšené studijní úsilí může být motivováno i dalšími okolnostmi, na příklad vlivem studentových rodičů a vůbec okolí (bod 31 žaloby), tyto možnosti však v zadání nebyly; žalobcovým úkolem bylo zvolit tu pravdě nejpodobnější z nabízených variant.
40. Žalobce namítá, že jediný rektorův konkrétní argument ve prospěch odpovědi „resilience“ je (kromě argumentu autoritou) dlouhodobý charakter deprivace (bod 26 žaloby), a právě tento ze svého pohledu nesprávný atribut deprivace chtěl žalobce vyvrátit svým důkazem – slovníkovým heslem, jež rektor odmítl zohlednit. Toto hodnocení rektorovy argumentace však není pravdivé. Z citovaného vyjádření, které rektor v napadeném rozhodnutí citoval, vyplývá, že dlouhodobost deprivace byla toliko podpůrným argumentem, obsaženým až v poslední větě uvozené slovem „navíc“. Podstata rektorovy argumentace spočívá v tom, že neúspěch u zkoušky obvykle znamená pro studenta zdroj stresu, a pokud jej má překonat a vyvinout zvýšené studijní úsilí, pomůže mu v tom spíše zdatnost a vnitřní síla než

deprivace. Žalobce v tomtéž bodu také zpochybňuje předpoklad, že neúspěch u zkoušky musí vyvolat ve studentovi stres. Opačné případy nepochybně také nastávají, ale to nezpochybňuje předpoklad popsany ve vyjádření, že student skládá zkoušku, v níž si přeje uspět, a proto v něm neúspěch v ní vyvolává určitou míru stresu. S tímto předpokladem ostatně očividně pracoval i sám žalobce, neboť jako správnou možnost zvolil odpověď „deprivace“, jež rovněž předpokládá, že studentovi na výsledku zkoušky záleželo. Vzhledem k tomu by rektorův závěr obstál i v případě, že by deprivace nutně nevykazovala atribut dlouhodobosti, a proto nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ani neprovedení žalobcem navrženého důkazu, jež rektor považoval za nadbytečný. Jen na okraj je vhodné dodat, že žalobcovo přesvědčení o nemožnosti označit jakýkoli důkaz za nadbytečný, je-li posuzována věcná správnost zadání, nemá oporu v judikatuře (ani v jím citovaném rozsudku NSS č. j. 7 As 79/2011-120 z 8. 9. 2011).

41. Soud uzavírá, že zadání otázky č. 43 testu psychologie bylo jednoznačné, nebylo zatíženo žádnou chybou (na rozdíl od otázky č. 11 testu ZSV) a obsahovalo pouze jednu správnou odpověď, a to odpověď C) resilience. Nebylo proto možné uznat za správné jiné odpovědi.
42. Ovšem ani kdyby byla žalobci uznána také odpověď na tuto otázku, nestačilo by to k jeho přijetí ke studiu. Žalobce získal v písemném testu 38,63 bodu, po zaokrouhlení 39 bodů, a jak správně podotkla žalovaná, započtení jedné správné odpovědi z testu ZSV by počet jeho bodů nenavýšilo. Toto tvrzení není pouhou spekulací, neboť váha jedné otázky z písemného testu je vyjádřena v konečné podobě vzorce uvedeného na posledním řádku části IV.a napadeného rozhodnutí (srov. též odstavec 22 tohoto rozsudku). V případě otázky z testu ZSV jde o 0,36 bodu, takže při uznání této odpovědi by žalobce dosáhl v písemném testu 38,99 bodu (po zaokrouhlení stále 39 bodů) a celkem 67 bodů. K přijetí ke studiu přitom bylo třeba 69 bodů.

III. 5. Průběh ústní části přijímací zkoušky

43. Žalobce sice v bodě 43 žaloby předeslal, že v předchozí žalobě namítl toliko nepřezkoumatelnost příslušné části rektora rozhodnutí a věcně průběh ústní části zkoušky napadá až nyní, to však není pravda. Ačkoli žalobcova argumentace v nynější žalobě je podrobnější než v žalobě vedené pod sp. zn. 9A 169/2019, její podstata je shodná: žalobci již tehdy vadilo, že mu v ústní části zkoušky nebylo umožněno promluvit k tématu psychedelik, které odborně sledoval a na němž mohl konkrétně demonstrovat schopnost spojit jej s obecnými poznatky psychologie, ačkoli mu byly garantovány až čtyři minuty samostatné prezentace, kterou by motivaci ke studiu doložil. Již v první žalobě také namítl, že nebyl upozorněn na to, že když na začátku zkoušky u druhé komise odpoví „Ne“ na otázku, zda je něco, co by chtěl dodat k řečenému u první komise, bude s tím spojen až obřadní právní význam (bod 21 první žaloby).
44. Soud neshledal tuto námitku v rozsudku sp. zn. 9A 169/2019 důvodnou řka:

„35. [...] Z žalobcova odvolání vyplynulo, že krátce o tématu psychedelik, které považoval za průkaz svého odborného zaměření a motivace ke studiu (vztahovala se k nim polovina jeho dokumentů), hovořil v obou podčástech ústní přijímací zkoušky. Uváděl, že se tak stalo v podčásti A v souvislosti s konkrétní otázkou členky zkušební komise, jinak mu o tomto tématu nebylo umožněno hovořit. V podčásti B mu bylo umožněno na toto téma hovořit pouze stručně, aniž by mu bylo umožněno využít plný časový fond na souvislou prezentaci své motivace ke studiu.“

36. Podle odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí (str. 2) žalovaná nesouhlasí s tím, že žalobci nebylo umožněno prezentovat svou motivaci ke studiu a zájem o obor a že nebyla posouzena jeho odborná činnost, když žalobce sám v odvolání uvedl, že o své obecné motivaci ke studiu hovořil u předchozí komise (poznámka soudu-podle obsahu spisového materiálu míněna komise u podčásti A) a na otázku v této podčásti druhého kola (poznámka soudu – podle obsahu spisového materiálu míněna podčást B), zda je něco, o čem ještě nehovořil, odpověděl záporně. Podle stanoviska děkana, tato odpověď, stejně jako fakt, že se vrátil k tématice, kterou již předtím probíral s předchozí komisí, neumožnily druhé komisi navýšit body za dosud nezmiňnou motivaci či praxi. Uchazeč ve svém odvolání rovněž uvádí, že byl vyzván, aby v této podčásti ústního kola hovořil spíše o sobě. Rektor doplňuje, že z důvodu zachování objektivit hodnocení se zkušební komise skládá vždy z více zkoušejících, odborníků z oboru, kteří hodnotili na základě předem stanovených a jednotných kritérií. Obecně lze konstatovat, že komise zvolené pro ústní přijímací řízení jsou předem instruovány, jak k hodnocení přistupovat, a to mimo jiné také se zaměřením k minimalizaci rozdílů mezi jednotlivými komisemi. Fakulta tuto skutečnost pečlivě monitoruje.

37. Soud při posouzení vyšel z tvrzení žalobce, protokolu o zkoušce a stanoviska děkana FF. Protokol o zkoušce k druhému kolu přijímacího řízení – ústní části podčásti A ani B výslovně téma psychedelik nezmiňuje (tzn. ani, zda o nich žalobce hovořil, případně v jaké podčásti ústní zkoušky a jak dlouho). K podčásti A je v něm uveden předmět zadání k bodům 1/ až 3/, bodové ohodnocení odpovědi žalobce a součet bodů. U podčásti B je uveden vlastní text zadání 1/a bodové ohodnocení. V závěru protokolu je pak vyznačen celkový počet bodů za ústní část přijímací zkoušky. [...]

40. Soudu nepřísluší hodnotit výkon žalobce u ústní části přijímací zkoušky, žalobce to ostatně ani nepožadoval, v souladu s rozsudkem NSS ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009-141, jenž zmiňovala i žalovaná, však posuzuje dodržení řádného procesu při ústní zkoušce. Soud dává za pravdu žalobci, že z Podmínek přijímacího řízení vyplývá nárok (ale také povinnost) uchazeče v podčásti B ústní zkoušky samostatně ústně prezentovat svou motivaci ke studiu psychologie v délce 2 až 4 minut. Podmínky přijímacího řízení tak nestanoví, že by měl uchazeč garantovanou samostatnou prezentaci motivace ke studiu v délce 4 minut, lze z nich však dovodit, že se tato samostatná prezentace předpokládá minimálně v rozsahu 2 minut. Sám žalobce uvádí, že hovořil jednu minutu a nepopírá, že na otázku zkušební komise zda je něco o čem ještě nehovořil, odpověděl záporně. Současně z protokolu o zkoušce nevyplývá, že by žalobce s průběhem zkoušky nesouhlasil (neobsahuje námitku proti průběhu zkoušky), naopak jej žalobce stvrdil svým podpisem. Za tohoto stavu, kdy žalobce sám odmítl časový prostor daný Podmínkami přijímacího řízení pro prezentaci své motivace ke studiu a odbornosti využít, nelze klást za vinu žalovanému, resp. FF, že čas pro tuto prezentaci sám žalobce nevyužil. Porušení řádného procesu proto soud neshledal.“

45. V nynějším řízení, za skutkově nezměněné situace, soud nemá důvod se od svého dřívějšího názoru odchýlit. Žalobce měl příležitost prezentovat stěžejní oblast svého zájmu (psychedelické látky) jednak seznamem přečtené literatury, jednak v podčásti A ústního kola při odpovědi na jednu z položených otázek, jednak v druhé části ústního kola nejprve při samostatné prezentaci trvající přibližně jednu minutu, poté ještě několikrát v následném rozhovoru (strana 5 odvolání). Kromě toho žalobce již v podčásti A hovořil o své motivaci ke studiu (strana 5 odvolání dole). V podčásti B byl dán žalobci prostor

doplnit to, co řekl již v předchozí podčásti, ale také hovořit o něčem jiném (k tomu byl posléze výslovně vyzván, srov. bod 47 žaloby). Žalobce byl druhou komisí upozorněn na příliš jednostranné zaměření svého zájmu a odborných aktivit, a jelikož nad rámec tématu psychedelických látek nic nového neuvedl, nemohl obdržet žádné body navíc (srov. vyjádření člena druhé komise, PhDr. MUDr. Mgr. R. B., Ph.D., z 13. 6. 2021, jež je součástí správního spisu). Nízký počet bodů za podčást B pak byl odůvodněn nedostatkem žalobcovy odborné činnosti (strana 6 odvolání nahoře).

46. Žalobce dostal v rámci ústního kola příležitost prezentovat jak svůj hlavní předmět zájmu, tak svou motivaci a ostatní předpoklady pro studium. Mohl tak učinit v rámci souvislé prezentace i v reakci na konkrétní dotazy, obojí v průběhu obou podčástí ústního kola; zároveň měl možnost doplnit to již řečené v podčásti A, ale neučinil tak. Žalobce v bodě 52 žaloby připustil, že v podčásti B mohl samostatně hovořit i déle než jednu minutu, ale byl během ní usměrňován pryč od svého stěžejního tématu. Skutečnost, že zkušební komise přibližně po jedné minutě žalobcovy souvislé prezentace nabádala žalobce, aby se vyjádřil také k jinému tématu než psychedelickým látkám, které i s ohledem na průběh podčástí A, v němž bylo také hodnoceno, považovala pro účely posouzení žalobcovy motivace a zájmu o obor za vyčerpané, nepovažuje soud za rozporné s příslibem samostatné prezentace v trvání dvou až čtyř minut. Naopak takový postup mohl vést k všestrannějšímu posouzení žalobcových předpokladů pro studium, neboť z vyjádření obou účastníků se zdá, že právě popsanou jednostrannost považovala komise za žalobcův hlavní nedostatek. Tvzení, že jiným uchazečům jednostrannost jejich odborných aktivit k tíži kladena nebyla, žalobce nijak nerozvedl a nepodpořil žádnými důkazy, proto k němu soud nepřihlédl.
47. Soud proto nemá za to, že byl žalobce průběhem ústní části zkoušky zkrácen na svých procesních právech. Samotný žalobcův výkon u ústní zkoušky, který zahrnoval mimo jiné prezentaci jeho osobnostních předpokladů a motivace ke studiu zvoleného oboru, dosavadních odborných aktivit nebo zájmu o studijní obor, soud přezkoumat nemohl. Jejich hodnocení totiž ve světle shora citované judikatury správních soudů není exaktně měřitelné a naopak je do jisté míry závislé na subjektivních úsudcích členů hodnotící komise. Soud přitom na základě uplatněných žalobních námitek neshledal, že by při něm žalovaná vybočila z mezí správního uvážení nebo je zneužila.

IV. Závěr a náklady řízení

48. Jelikož soud neshledal žádný ze žalobních bodů důvodným, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalované nevznikly žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. prosince 2021

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu